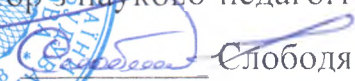

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

Кораблебудівний навчально-науковий інститут
Кафедра екології та природоохоронних технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
роботи Слободян С. О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

МЕТОДОЛОГІЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

Methodology of Ecological and Economic analysis

рівень вищої освіти доктор філософії

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Миколаїв – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія еколого-економічного аналізу»

“29” 08 2022 року. – 18 с.

Розробник: Літвак О.А., к.е.н., доцент, доцент кафедри екології та природоохоронних технологій

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Методологія еколого-економічного аналізу» розглянуто на засіданні кафедри екології та природоохоронних технологій

Протокол від № 1 від «29» 08 2022 року.

Завідувач кафедри

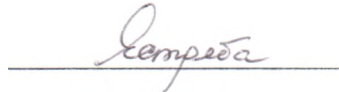

Трохименко Г.Г.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Методологія еколого-економічного аналізу» розглянуто Навчально-методичною комісією Кораблебудівного навчально-наукового інституту

Протокол від № 2 від «29» 08 2022 року.

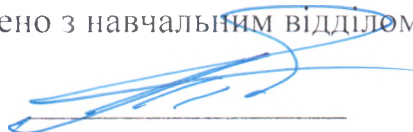
/ Голова

Бондаренко О.В.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Методологія еколого-економічного аналізу» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Лабарткава А.В.

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія еколого-економічного аналізу» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол від № 6 від «29» 08 2022 року.

Голова НМР НУК

Трушляков Є.І.

Зміст

Вступ.....	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	6
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисципліни.....	7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування.....	12
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	12
8. Критерії оцінювання результатів навчання.....	16
9. Засоби навчання.....	16
10. Рекомендовані джерела інформації.....	16

ВСТУП

Анотація

Еколого-економічний аналіз є важливим інструментом оцінки екологічної стійкості підприємств та галузей промисловості. За його допомогою можна приймати оптимальні управлінські рішення у сфері природокористування та охорони довкілля.

Дана дисципліна спрямована на поглиблене вивчення принципів та методів еколого-економічного аналізу виробництва на мікро- та макрорівні. Основними завданнями курсу є: комплексна оцінка ефективності природокористування протягом повного життєвого циклу продукції; аналіз фінансово-економічної результативності природоохоронної діяльності та багатоцільових інвестиційних проєктів; виявлення виробничих резервів, спрямованих на підвищення рівня екологізації виробництва, якості та екологічності промислової продукції, а також покращення стану довкілля; аналіз екологічних ризиків та ефективності управлінських рішень, пов'язаних з процесами природокористування, впровадження ресурсозберігаючих технологій та виробництв з переробки відходів; моделювання і прогнозування еколого-економічних процесів та їх оцінка в контексті формування засад сталого розвитку.

Ключові слова: еколого-економічний аналіз, природоохоронна діяльність, факторний аналіз, господарські резерви, життєвий цикл продукції, економічна ефективність.

Abstract

Ecological and economic analysis is an important tool for evaluating the environmental sustainability of enterprises and industries. With its help, you can make optimal management decisions in the field of nature management and environmental protection.

This discipline is aimed at an in-depth study of the principles and methods of ecological and economic analysis of production at the micro- and macro-level. The main tasks of the course are: a comprehensive assessment of the efficiency of nature management during the entire life cycle of products; analysis of the financial and economic effectiveness of environmental protection activities and multi-purpose investment projects; identification of production reserves aimed at increasing the level of greening of production, quality and environmental friendliness of industrial products, as well as improving the state of the environment; analysis of environmental risks and effectiveness of management decisions related to nature management processes, implementation of resource-saving technologies and waste processing industries; modeling and forecasting of ecological and economic processes and their assessment in the context of forming the foundations of sustainable development.

Keywords: ecological and economic analysis, environmental protection activity, ecological and economic information, factor analysis, economic reserves, product life cycle.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –4		<i>Вибіркова</i>	
Модулів –1		Рік підготовки:	
Змістових модулів –2		2-й	2-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету		Семестр	
		4-й	4-й
		Лекцій	
		30 год.	30 год.
		Практичні	
Загальна кількість годин – <u>120</u>		15 год.	15 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	Освітній рівень: третій (освітньо-науковий)	Самостійна робота	
		75 год.	75 год.
		Вид контролю:	
		залік	
		Форма контролю: письмова	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Методологія еколого-економічного аналізу» є поглиблене і систематизоване вивчення теоретико-методологічних та організаційно-практичних особливостей процесів природокористування та виявлення закономірностей в еколого-економічних системах різного рівня; формування у здобувачів творчого мислення, умінь та навичок використання аналітичних інструментів у практичній роботі для виявлення причинно-наслідкових зв'язків екологічних та економічних явищ та процесів.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є: навчальні дисципліни «Вища математика», «Економічний аналіз», «Економіка природокористування».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

- виявляти та систематизувати основні фактори антропогенного впливу на навколишнє середовище, аналізувати ефективність використання природних ресурсів, моделювати наслідки реалізації тих чи інших планових та прогнозних рішень;

- володіти навичками використання сучасних методів та прийомів еколого-економічних досліджень, методиками системного аналізу та комплексної оцінки ефективності впровадження інноваційних природоохоронних технологій та обладнання у виробництво для зменшення техногенного навантаження на довкілля та покращення екологічного стану промислових регіонів;

- застосовувати методичні підходи до розрахунку та аналізу основних еколого-економічних показників виробничо-господарської діяльності організації (підприємства), регіону за даними статистичної звітності;

- уміння здійснювати комплексний еколого-економічний аналіз під час виконання аналітичних досліджень та приймати науково-обґрунтовані управлінські рішення щодо стратегічних та тактичних напрямів сталого розвитку суб'єктів господарювання та регіонів.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні підходи до еколого-економічного аналізу

Тема 1. Природокористування як об'єкт економічного аналізу. Предмет та напрямки еколого-економічного аналізу [1] – стор. 6-15; [6] – стор. 10-24.

Тема 2. Види еколого-економічного аналізу [1] – стор. 39-53; [6] – стор. 26-46.

Тема 3. Метод і методика еколого-економічного аналізу. Способи традиційного оброблення еколого-економічної інформації [1] – стор. 54-69; [4] – стор. 98-150; [6] – стор. 48-61.

Тема 4. Сутність та види факторного аналізу для обробки еколого-економічної інформації. Методика детермінованого факторного аналізу [1] – стор. 70-79; [4] – стор. 151-197; [6] – стор. 62-78.

Тема 5. Стохастичний факторний аналіз. Специфіка вивчення взаємозв'язків у рядах динаміки [1] – стор. 79-90.

Тема 6. Використання інтегральних показників для комплексного еколого-економічного аналізу [1] – стор. 91-99; [4] – стор. 243-251.

Тема 7. Евристичні методи в еколого-економічному аналізі [1] – стор. 100-117; [4] – стор. 320-378.

Змістовий модуль 2. Методика та організація комплексного еколого-економічного аналізу

Тема 8. Мета та суть еколого-економічного аналізу інвестиційного проєкту. Основні методи аналізу екологічних наслідків проєкту [1] – стор. 16-38.

Тема 9. Інформаційне забезпечення та організація комплексного еколого-економічного аналізу. Еко-баланс підприємства. Оцінка життєвого циклу продукції [4] – стор. 379-397; [5] – стор. 91-120; [6] – стор. 81-95.

Тема 10. Методика виявлення та підрахунку господарських резервів в еколого-економічному аналізі [2] – стор. 139-154; [4] – стор. 404-410; [6] – стор. 99-112.

Тема 11. Показники еколого-економічного рівня виробництва [2] – стор. 66-82; [4] – стор. 402-403; [5] – стор. 109-120; [6] – стор. 116-135.

Тема 12. Аналіз організаційно-технічного рівня природоохоронної діяльності. Еколого-економічний аналіз використання виробничих ресурсів [2] – стор. 87-133; [6] – стор. 137-165.

Тема 13. Аналіз витрат на природоохоронну діяльність. Аналіз екологічних ризиків та ефективності управлінських рішень, пов'язаних з процесами природокористування. [1] – стор. 411-412. [2] – стор. 157-199; [5] – стор. 71-74; [6] – стор. 168-178.

Тема 14. Аналіз результатів діяльності з поліпшення використання природних ресурсів і якості навколишнього середовища. Показники впровадження природоохоронних заходів [3] – стор. 58-77; [5] – стор. 52-66; [6] – стор. 181-192.

Тема 15. Аналіз впливу природоохоронної діяльності на результати виробничої та комерційної діяльності підприємства [2] – стор. 204-294; [3] – стор. 82-108; [4] – стор. 412-424; [6] – стор. 196-207.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні підходи до еколого-економічного аналізу										
Тема 1. Природокористування як об'єкт економічного аналізу. Предмет та напрямки еколого-економічного аналізу	7	2		-	5	7	2		-	5
Тема 2. Види еколого-економічного аналізу	8	2		-	6	8	2		-	6
Тема 3. Метод і методика еколого-економічного аналізу. Способи традиційного оброблення еколого-економічної інформації	10	2	2	-	6	10	2	2	-	6
Тема 4. Сутність та види факторного аналізу для обробки еколого-економічної інформації. Методика детермінованого факторного аналізу	10	2	2	-	6	10	2	2	-	6
Тема 5. Стохастичний факторний аналіз. Специфіка вивчення взаємозв'язків у рядах динаміки	8	2	-	-	6	8	2	-	-	6
Тема 6. Використання інтегральних показників для комплексного еколого-економічного аналізу	9	2	2	-	5	9	2	2	-	5
Тема 7. Евристичні методи в еколого-економічному аналізі	8	2	1	-	5	8	2	1	-	5
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	60	14	7	-	39	60	14	7	-	39
Змістовий модуль 2. Методика та організація комплексного еколого-економічного аналізу										
Тема 8. Мета та суть еколого-економічного аналізу інвестиційного проєкту. Основні методи аналізу екологічних наслідків проєкту	6	2		-	4	6	2		-	4
Тема 9. Інформаційне забезпечення та організація комплексного еколого-економічного аналізу. Еко-баланс підприємства. Оцінка життєвого циклу продукції	9	2	2	-	5	9	2	2	-	5
Тема 10. Методика виявлення та підрахунку господарських резервів в еколого-економічному аналізі	8	2	2	-	4	8	2	2	-	4
Тема 11. Показники еколого-економічного рівня виробництва.	6	2	-	-	4	6	2	-	-	4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 12. Аналіз організаційно-технічного рівня природоохоронної діяльності. Еколого-економічний аналіз використання виробничих ресурсів	9	2	2	-	5	9	2	2	-	5
Тема 13. Аналіз витрат на природоохоронну діяльність. Аналіз екологічних ризиків та ефективності управлінських рішень, пов'язаних з процесами природокористування.	7	2	-	-	5	7	2	-	-	5
Тема 14. Аналіз результатів діяльності з поліпшення використання природних ресурсів і якості навколишнього середовища. Показники впровадження природоохоронних заходів	7	2	-	-	5	7	2	-	-	5
Тема 15. Аналіз впливу природоохоронної діяльності на результати виробничої та комерційної діяльності підприємства	8	2	2	-	4	8	2	2	-	4
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	60	16	8	-	36	60	16	8	-	36
<i>Разом за курсом</i>	120	30	15	-	75	120	30	15	-	75

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні підходи до еколого-економічного аналізу			
1	Тема 1. Способи традиційного оброблення еколого-економічної інформації	2	2
2	Тема 2. Методика детермінованого факторного аналізу	2	2
3	Тема 3. Використання інтегральних показників для комплексного еколого-економічного аналізу	2	2
4	Тема 4. Евристичні методи в еколого-економічному аналізі	1	1
Разом за змістовим модулем 1		7	7
Змістовий модуль 2. Методика та організація комплексного еколого-економічного аналізу			
5	Тема 5. Екологічна звітність підприємства. Еко-баланс підприємства	2	2
6	Тема 6. Методика підрахунку та обґрунтування величини господарських резервів	2	2
7	Тема 7. Еколого-економічний аналіз використання виробничих ресурсів	2	2
8	Тема 8. Аналіз впливу природоохоронної діяльності на результати виробничої та комерційної діяльності підприємства	2	2
Разом за змістовим модулем 2		8	8
Усього годин		15	15

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – **1 година на 1 лекцію**;
- підготовка до практичних занять – **2 години на 1 заняття**;
- підготовка до контрольних заходів – **30 год. на 1 захід**.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій	15	15
2	Підготовка до практичних занять	15	15
3	Підготовка до поточного модульного контролю	15	15
6	Підготовка до заліку	30	30
Разом		75	75

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методами навчання є:

для всіх видів занять:

- робота з літературою – опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольної-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;
- пояснення – словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;
- дискусія – обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;

для лекційних занять:

- лекція – усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;
- бесіда – питально-відповідний метод, завдання якого – спонукати здобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень;
- ілюстрування – показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, фотографій, схем тощо;

для практичних занять:

- практична робота – метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків;

методи контролю і самоконтролю: контрольна робота, письмовий залік.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: виконання завдань на практичних заняттях; модульна контрольна робота; залік.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення здобувача оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки за залік. У кожного компонента своя частка в загальній

системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 60 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру за роботу на практичних заняттях та поточний модульний контроль.

Питома вага заліку в загальній системі оцінок складає 40 балів. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки з заліку.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Практичні заняття

Кількість балів		Критерії оцінювання
Денна форма	Заочна форма	
5	5	Робота виконана у встановлений термін. Виконана самостійно, чітко сформульовані цілі, завдання та гіпотеза досліджень. Застосовувалися коректні методи обробки отриманих результатів. У висновках проведена коректна інтерпретація результатів.
4	4	Робота виконана у встановлений термін. Здобувач виконує практичну роботу згідно методичних вказівок, іноді після консультації викладача; описує спостереження; в цілому правильно складає звіт та робить висновки.
3	3	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Здобувач виконує практичну роботу згідно методичних вказівок, іноді після консультації викладача; описує спостереження; складає звіт, що містить неточності у висновках та помилки.
2	2	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Здобувач виконує практичну роботу згідно методичних вказівок; складений звіт містить неточності у висновках та помилки.
1	1	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Здобувач виконує практичну роботу під керівництвом викладача; складений звіт містить неточності у висновках та помилки.
0	0	Робота не виконувалася
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми: для денної форми – 40 балів (8 занять по 5 балів), для заочної форми – 40 балів (8 занять по 5 балів).</i>		

Поточний модульний контроль

Поточний модульний контроль складається з письмової відповіді на 1 контрольне питання і рішення однієї задачі. Загальна оцінка – **20 балів**.

Контрольне питання (1 питання - 10 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	Вірна відповідь, яка передбачає знання матеріалу, послідовність викладення, наведення прикладів, приведення розрахунків (за необхідністю) аргументованість висновку.
7-8	Вірна відповідь, але є непослідовність у викладенні.
5-6	Вірна відповідь, але є непослідовність викладення, відсутні приклади та аргументація висновку.
3-4	Невірна відповідь, проте простежується знання матеріалу, володіння основними термінами.
1-2	Невірна відповідь.
0	Відсутність відповіді.

Задача (10 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	Здобувач розв'язав задачу, правильно записав умови та підібрав формули для розрахунку, провів розрахунки за ними, написав аргументовану відповідь.
7-8	Здобувач розв'язав задачу, правильно записав умови та підібрав формули для розрахунку, і провів розрахунки за ними, проте допущені окремі незначні помилки у розв'язанні.
5-6	Здобувач частково розв'язав задачу, правильно записав умови та частково підібрав формули для розрахунку, і провів розрахунки за ними, але не спромігся провести подальші дії.
3-4	Здобувач не розв'язав задачу, але правильно записав умови та частково підібрав формули для розрахунку.
1-2	Здобувач не розв'язав задачу, але правильно записав умови.
0	Здобувач не розв'язує задачі

Підсумковий контроль у формі заліку

Підсумковий контроль складається з письмової відповіді на 3 контрольні питання і рішення однієї задачі. Загальна оцінка – 40 балів.

Контрольне питання (1 питання - 10 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	Вірна відповідь, яка передбачає знання матеріалу, послідовність викладення, наведення прикладів, приведення розрахунків (за необхідністю) аргументованість висновку.
7-8	Вірна відповідь, але є непослідовність у викладенні.
5-6	Вірна відповідь, але є непослідовність викладення, відсутні приклади та аргументація висновку.
3-4	Невірна відповідь, проте простежується знання матеріалу, володіння основними термінами.
1-2	Невірна відповідь.
0	Відсутність відповіді.

Задача (10 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	Здобувач розв'язав задачу, правильно записав умови та підібрав формули для розрахунку, провів розрахунки за ними, написав аргументовану відповідь.
7-8	Здобувач розв'язав задачу, правильно записав умови та підібрав формули для розрахунку, і провів розрахунки за ними, проте допущені окремі незначні помилки у розв'язанні.
5-6	Здобувач частково розв'язав задачу, правильно записав умови та частково підібрав формули для розрахунку, і провів розрахунки за ними, але не спромігся провести подальші дії.
3-4	Здобувач не розв'язав задачу, але правильно записав умови та частково підібрав формули для розрахунку.
1-2	Здобувач не розв'язав задачу, але правильно записав умови.
0	Здобувач не розв'язує задачі

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Робота на практичних заняттях	8 x 5 бали = 40 балів	8 x 5 бали = 40 балів
Поточний модульний контроль	1 x 20 балів = 20 балів	1 x 20 балів = 20 балів
Залік	40 балів	40 балів
Всього	100 балів	100 балів

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Елемент програми		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	-		-	-
	T2	-			-
	T3	Практична робота № 1	5	Практична робота № 1	5
	T4	Практична робота № 2	5	Практична робота № 2	5
	T5	-		-	
	T6	Практична робота № 3	5	Практична робота № 3	5
	T7	Практична робота № 4	5	Практична робота № 4	5
ПМК		Модульна КР	20	Модульна КР	20
ЗМ 2	T8	-	-	-	-
	T9	Практична робота № 5	5	Практична робота № 5	5
	T10	Практична робота № 6	5	Практична робота № 6	5
	T11	-	-	-	-
	T12	Практична робота № 7	5	Практична робота № 7	5
	T13	-	-	-	-
	T14	-	-	-	-
	T15	Практична робота № 8	5	Практична робота № 8	5
Підсумковий контроль		Залік	40	Залік	40
Сума балів		-	100	-	100

9. Засоби навчання

1. Мультимедійна проєкційна апаратура, ноутбук для презентацій (з використанням програми Microsoft PowerPoint).
2. Бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Еколого-економічний аналіз інвестиційних проєктів. Тексти лекцій для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка довкілля і природних ресурсів» всіх форм навчання / Шадура-Никипорець Н.Т., Мініна О.В. Чернігів: НУЧП, 2021. 123 с.

2. Економічний аналіз: навч. посібник. / за ред. Волкової Н.А. Одеса: ОНЕУ, ротапринт. 2015. 310 с.
3. Караєва Н.В. Еколого-економічна оптимізація виробництва: інформаційна підтримка прийняття рішень : конспект лекцій. Київ : НТУУ «КПІ», 2016. 115 с.
4. Кулик А.В. Теорія економічного аналізу: навчальний посібник. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 452 с.
5. Система екологічного управління: сучасні тенденції та міжнародні стандарти : посібник / С.В. Берзіна, І.І. Яреськовська та ін. Київ: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 134 с.
6. Теорія еколого-економічного аналізу : навчальний посібник / Є. В. Мішенін, І. М. Сотник, Н. В. Мішеніна, І. О. Галиця ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Є. В. Мішеніна. Суми : Сумський державний університет, 2014. 246 с.

Допоміжна

1. Білоскурський Р. Еколого-економічні актуалітети в системі розвитку інституціонального середовища : монографія. Київ: ВНЗ «Національна академія управління». 2017. 324 с.
2. Бобровський А.Л. Екологічний менеджмент : підручник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2015. 586 с.
3. Грицишин Д.О. Еколого-економічний аналіз в забезпеченні сталого розвитку як пріоритетного напрямку державної політики. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 10. С. 50–57.
4. Еколого-економічний розвиток регіону: проблеми та перспективи: монографія /В.О. Шпильова, О.В. Коломицева, С.І. Головченко, Л.С. Васильченко. Черкаси: ЧДТУ, 2016. 214 с.
5. Економіка довкілля і природних ресурсів : монографія/ Ю.В. Дзядичевич та ін. Тернопіль : Астон, 2016. 392 с.
6. Літвак С.М., Літвак О.А., Магась Н.І. Економіка природокористування та організація управління в екологічній діяльності. Частина перша : методичні вказівки. Миколаїв : НУК, 2020. 92 с.
7. Мельничук Н.В. Застосування еколого-економічного аналізу для оцінки рівня екологічності виробництва. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Серія «Економіка»*. 2010. Вип. 3(51). С. 172–179.

8. Нагара М. Методологічні аспекти екологічної стійкості підприємства. Економічний аналіз. 2022. Том 32. № 2. С. 161–168.
9. Основні засади впровадження моделі «зеленої» економіки в Україні : навч. посіб. / Т.П. Галушкіна, Л.А. Мусіна, В.Г. Потапенко та ін. ; за наук. ред. Т.П. Галушкіної. Київ : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 154 с.
10. Економічні розрахунки в природоохоронній діяльності / під заг. ред. проф. С.С. Рижкова. 2-ге вид. Миколаїв: НУК, 2016. 228 с.
11. Самойленко Н. М., Райко Д. В., Аверченко В. І. Організація та управління в природоохоронній діяльності : навчальний посібник. Харків : НТУ «ХП», Видавництво «Лідер», 2018. 174 с.
12. Танасієва М.М. Теоретико-методичні засади економіко-екологічного аналізу. Вісник ЖДТУ. 2013. № 4 (66). С. 117-124.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <http://www.menr.gov.ua/>.
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
3. Офіційний портал Верховної Ради України. Законодавство. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.